Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/224415

Bijlage(n)
5

Datum	19 november 2026
Betreft	Verzamelbrief Water t.b.v. het Wetgevingsoverleg Water op 23 november 2026

Geachte voorzitter,

Onze strijd tegen het water verandert. Nederland is in de zomer van 2026 geconfronteerd met een van de meest intensieve en ingrijpende droogteperiodes uit onze geschiedenis. En de droogte is nog niet voorbij. De verwachting is dat de lage rivierafvoeren en (grond)waterstanden nog enkele maanden tot ruim een jaar kunnen aanhouden. Inmiddels is het stormseizoen begonnen en heeft Nederland te maken gehad met de eerste herfststormen en stormvloed. Dit soort extremen onderstrepen het belang om goed voorbereid te zijn op de toekomst. Om de veranderende strijd met het water te kunnen winnen en de complexe opgave voor het water aan te pakken zijn de komende tijd scherpe keuzes nodig. Zo kan Nederland zich ook op langere termijn blijven aanpassen aan een veranderd klimaat.

De complexe opgaven voor het waterbeleid en het beheer komen samen in het Nationaal Waterprogramma (NWP). Er wordt momenteel toegewerkt naar het NWP 2028–2033. Het NWP 2028–2033 beschrijft het huidige beleid en beheer, legt de keuzes van het Rijk voor de komende planperiode vast en zet de koers uit voor de langere termijn. De stroomgebiedsbeheerplannen 2028-2033 (SGBP) beschrijven de inzet om te voldoen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). De overstromingsrisicobeheerplannen (ORBP) geven invulling aan de Richtlijn Overstromingsrisico's en bevatten de doelen en maatregelen voor het beheersen van overstromingsrisico's in de stroomgebieden van Rijn, Maas, Schelde en Eems. Omdat het watersysteem nauw met elkaar verbonden is, zijn deze drie programma’s in nauwe samenhang ontwikkeld en worden deze gelijktijdig ter inzage gelegd met het ontwerp-NWP. Het ontwerp-NWP wordt eind 2026 aangeboden aan de Kamer. Dan start ook de zienswijzeperiode van in totaal zes maanden. Eind 2027 wordt het NWP 2028-2033 vastgesteld.

Bovendien hebben we te maken met verouderde infrastructuur. Veel daarvan, ook onze waterkeringen, zijn in de jaren ’60 van de vorige eeuw gebouwd en zijn aan vervanging, dan wel levensduur verlengend groot onderhoud toe. Op het gebied van waterveiligheid kan Nederland zich geen risico’s veroorloven, vandaar dat investeringen in de vernieuwing van het Gemaal IJmuiden, de bestaande spuimiddelen Afsluitdijk en de stormvloedkeringen niet langer uitgesteld kunnen worden. Dit onderstreept de noodzaak van prioritering op het moment dat de fondsen financieel al onder druk staan.

Met de Kamerbrief van 16 oktober 2026 is de Kamer geïnformeerd over de prioritering en het perspectief op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.[1] Het kabinet trekt 18 miljard euro extra uit voor grootschalig onderhoud, renovatie en vernieuwing van verouderde wegen, bruggen, spoorwegen en waterwerken. Met het afweegkader, dat eerder samen met de Kamer is vormgegeven, is er deze zomer een concrete prioritering op project- en programma niveau gemaakt. Om tot de prioritering te komen zijn zorgvuldig de stappen van het afweegkader gevolgd, waarbij de beschikbare budgetten op één hoop zijn gegooid voor een gepaste prioritering. Per saldo komt hierdoor voor de korte en middellange termijn meer budget beschikbaar voor het waterdomein. Met de middelen uit het Deltafonds ligt de focus op de belangrijkste opgaven voor waterveiligheid en de instandhouding van het hoofdwatersysteem.

Met deze brief wordt de Kamer voor het Wetgevingsoverleg Water van 23 november 2026 geïnformeerd over de stand van zaken en ontwikkelingen die betrekking hebben op het waterdomein. Ook wordt met deze brief invulling gegeven aan een aantal moties en toezeggingen. In de brief komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Waterveiligheid
2. Waterkwaliteit
3. Drinkwater
4. Klimaatplannen Caribisch Nederland
5. Overig

1. Waterveiligheid

Ruimte voor de Rivier 2.0

Voor het toekomstbestendig inrichten van het rivierengebied zijn eerder dit jaar twee belangrijke keuzes aangekondigd. Voor de laagwaterproblematiek en droogte heeft het kabinet besloten maatregelen te treffen voor het stabiliseren van de rivierbodem, inclusief de aanleg van een meergeulensysteem in de Waal.[2] De droge zomer heeft het belang van dit besluit onderstreept. Extreme rivierbodemdaling, van soms wel twee meter, heeft de droogteproblematiek deze zomer versterkt. Door ongelijke rivierbodemdaling is de bevaarbaarheid sterk afgenomen, zijn grondwaterstanden verder gedaald en is de verdeling van het water over Nederland moeilijker geworden. Inmiddels zijn de voorbereidingen van maatregelen, zoals zand suppleties en de uitwerking van het meergeulensysteem gestart.

Op 23 september heeft programma Ruimte voor de Rivier 2.0 een voorstel voor een tweede keuze gepubliceerd.[3] Door klimaatverandering krijgt Nederland vaker te maken met extreem hoogwater. Om daarop voorbereid te zijn, stelt het programma voor om langs de Waal, de Boven-Merwede, de IJssel en de Maas ruimte vrij te houden voor mogelijke toekomstige rivierverruiming. Het gaat om gebieden die nu achter de dijk liggen. Het voorstel gaat over bestaande reserveringen die volgens het programma behouden zouden moeten blijven, moeten worden aangepast of komen te vervallen. Ook worden globaal nieuwe locaties benoemd waar in de toekomst een reservering kan worden vastgelegd. De Kamer wordt hier voor het einde van het jaar over geïnformeerd.

Afronding Ambtelijke Uitwerking Herijking HWBP

[1] Kamerstuk 2026Z22564

[2] Kamerstukken 31710, nr. 89

[3] https://www.ruimtevoorderivier.nl/actueel/nieuws/2026/09/23/ruimte-voor-de-rivier-2.0-stelt-voor-waar-ruimte-nodig-is-voor-de-rivier

In de brief van 27 januari 2026 informeerde mijn voorganger de Kamer over de herijking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).[4] Deze herijking is gericht op het verbeteren van de doelmatigheid en sturing van het programma. De wettelijke doelstelling is dat alle primaire keringen voor 2050 voldoen aan de norm. Bij deze wordt de Kamer geïnformeerd over de afronding van de ambtelijke uitwerking van de bestuurlijke afspraken over de herijking.

De afspraken over de herijking hebben 20 verbeteracties opgeleverd waar de HWBP-alliantie van Rijk en waterschappen het afgelopen jaar met volle inzet aan gewerkt heeft. Dit is een grote stap in de gezamenlijke aansturing van het HWBP. Er is hiermee een aanzet gedaan om beter, doelmatiger en anders met elkaar te werken in het belang van het programma. Het herijkingstraject zorgt voor meer stabiliteit in de programmering, betere benutting van kennis en middelen en meer zekerheid voor de waterschappen. In de herijking is enerzijds scherper bepaald wat de omvang is van de dijkversterkingsopgaven (in tijd en geld) en anderzijds is de sturing en de aanpak van het HWBP verbeterd. Alle uitgewerkte afspraken zijn gebundeld in een overzichtelijk document dat beschikbaar is via de website van het HWBP[5].

In de beleidsbrief van 24 april 2026 wordt 'Nederland veilig houden in een veranderende verhouding en strijd met het water' als prioriteit benoemd.[6] De ambtelijke uitwerking van de bestuurlijke afspraken uit de herijking van het HWBP draagt bij door een betere sturing op het HWBP en door het vergroten van de doelmatigheid ervan. Dat dit nu al zijn vruchten afwerpt, is ook te zien in de resultaten van het afgelopen jaar. Zowel op planning, kostenontwikkeling als de solidariteitsbijdrage en feitelijke productie, is er een positieve trend zichtbaar. Meer projecten dan vorig jaar verlopen volgens planning of lopen daar zelfs op voor en de verwachting is dat het gehele kasbudget in het jaar 2026 zal worden uitgeput. Daarnaast is de gemiddelde projectgebonden eigen bijdrage van de waterschappen procentueel gestegen ten opzichte van vorig jaar. Hiermee komt de afspraak dichterbij dat uiteindelijk 10% van het project gefinancierd wordt door het waterschap zelf. Op basis van de actuele programmering is de verwachting dat de kosten tot 2050 nog steeds binnen de in januari 2025 aangegeven bandbreedte van €14 tot €23 mld. (prijspeil 2024) vallen, maar wel in toenemende mate aan de bovenkant. De onzekerheden tot 2050 blijven echter groot en de kostenontwikkeling wordt door de HWBP-alliantie goed gemonitord.

De komende jaren zullen de herijkingsacties verder geïmplementeerd worden en worden de effecten van de acties gemonitord en de voortgang gevolgd. Ten aanzien van de versnelling van projectbesluitprocedures voor kleine projecten, wordt de verbinding gezocht met de 3e tranche van de Vereenvoudigingswet Over de verdere voortgang van het HWBP zal de Kamer op gezette tijden geïnformeerd worden.

Actualisatie Beleidslijn grote rivieren
Op 1 juli 2026 zijn de wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de Omgevingsregeling (Or) in verband met de actualisatie van de Beleidslijn grote rivieren in werking getreden. Samen met de op 1 februari 2025 in werking getreden Beleidsregels grote rivieren 2025 (Bgr 2025) vormen deze wijzigingen het geactualiseerde juridische kader voor activiteiten in de daarvoor aangewezen delen van het rivierbed. Hiermee wordt beter geborgd dat voldoende

[4] Kamerstukken 32698, nr. 94

[5] https://www.hwbp.nl/documenten/2026/10/07/integratie-en-overdrachtsdocument-herijking-hwbp

[6] Kamerstukken 36800-XII, nr. 34

ruimte beschikbaar blijft voor de afvoer en berging van rivierwater en voor toekomstige rivierverruiming.

Het ontwerpbesluit tot wijziging van het Bkl en het Bal is eerder overeenkomstig artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet aan beide Kamers der Staten-Generaal voorgehangen[7]. De vragen van de Tweede Kamer zijn op 1 juli 2025 beantwoord.[8] De voorhangprocedure is op 10 september 2025 afgerond.

Met deze brief informeer ik de Kamer, overeenkomstig artikel 23.5, vierde lid, van de Omgevingswet, over de inwerkingtreding van het besluit per 1 juli 2026. Het besluit is gepubliceerd in het Staatsblad (Stb. 2026, 167). Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport zijn op 2 juli 2026 gepubliceerd in de Staatscourant.

2. Waterkwaliteit

Alle kinderen moeten kunnen zwemmen in oppervlaktewater, zeker ook in droge zomers. Nederland is de economisch sterkste delta van de wereld. In deze delta is voldoende, schoon en gezond water essentieel voor mens en natuur: voor gebruik als drinkwater, voor onze landbouw en industrie, onze recreatie en als leefgebied voor dieren en planten. Dit is de basis voor onze welvaart en ook alle investeringen die de overheid doet. Het kabinet heeft daarom in het coalitieakkoord de ambitie opgenomen om de waterkwaliteit structureel te verbeteren. Hier zit wel spanning, waarbij het kabinet zich inzet om onze concurrentiepositie en ons investeringsklimaat niet te verslechteren.

Daarom moeten we blijven werken aan schoon en gezond water. Tot 2033 zetten wij onverminderd in op de uitvoering van de Stroomgebiedbeheerplannen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en uitvoering van de eerste drie tranches van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW).[9] Met de PAGW verbeteren de ministeries van IenW en LVVN de ecologische waterkwaliteit in en rond de grote wateren. Dit is ten behoeve van de doelen van de KRW en Natura 2000 om de grote wateren op systeemniveau te herstellen en klimaatrobuuster te maken. De opgaven voor de grote wateren die voortvloeien uit de KRW, de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) en de Natuurherstelverordening (NHV) vergen een samenhangende benadering. De komende periode wordt samen met LVVN gewerkt aan een samenhangend perspectief voor de opgaven die voortvloeien uit de KRW, VHR en NHV, binnen de huidige budgettaire kaders, dat uiterlijk 2028 gereed zal zijn ten behoeve van verdere besluitvorming op dit terrein.

Stand van zaken onderwerpen Kaderrichtlijn Water (KRW)
De stand van zaken, inclusief het jaarlijkse dashboard uitvoering KRW-maatregelen, is uitgebreid beschreven in de Kamerbrief 'Voortgang KRW' van 19 juni 2026[10]. Inmiddels is het doelbereik van de ruim 100.000 KRW doelen geschat op 87%. Dit is het doelbereik op basis van de medio juni beschikbaar gekomen toestandsgegevens van de waterbeheerders (Rijk, provincies en waterschappen) van begin 2026.

Eind 2026 ontvangt de Kamer weer een uitgebreide stand van zaken over de KRW, via de vierde generatie stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033 (SGBP4) die in ontwerp worden

[7] Kamerstukken 30462, nr. 9

[8] Kamerstukken 30462, nr. 10

[9] Kamerstukken 2026Z22564

[10] Kamerstukken 27625, nr. 742

vastgesteld, samen met het ontwerp NWP. In het SGBP4 worden de actuele ontwikkelingen in de waterkwaliteit beschreven en wordt verantwoording afgelegd over het gerealiseerde KRW-doelbereik in 2027 (inclusief uitzonderingen) en de hiervoor uitgevoerde maatregelen. Ook worden hierin de geactualiseerde KRW-doelstellingen en een samenvatting van de vervolgmaatregelen voor de komende planperiode 2028-2033 opgenomen. Zoals ook verzocht in de motie van het lid Wiersma hebben de waterbeheerders bij het bepalen van de maatregelen de bronnenanalyses geactualiseerd en per significante bron maatregelen bepaald.[11] Hieronder valt onder meer de versterking van toezicht en handhaving, daar waar het waterkwaliteit raakt. Hier wordt onder meer gebruik gemaakt van bestaande meetgegevens voor het opsporen en aanpakken van illegale lozingen en foutieve rioolaansluitingen.

Inbreukprocedure lozingen en onttrekkingen
In 2024 is de Europese Commissie een inbreukprocedure gestart tegen Nederland voor het gedeeltelijk niet correct implementeren van de KRW. Ook liggen er verschillende Kamermoties die vragen om een uniforme vergunning- of meldplicht voor onttrekkingen. Daarom is het voornemen om in de wet- en regelgeving onder meer te regelen dat toestemmingen voor lozingen en onttrekkingen met een specifieke frequentie getoetst worden en zo nodig worden bijgesteld. Daarnaast wordt verzekerd dat voor alle onttrekkingen met een significant effect een vergunningplicht geldt.

Dit jaar is als eerste stap een ontwerpwetsvoorstel in consultatie gebracht dat regelt dat alle vergunningen voor wateronttrekkingen ‘regelmatig’ bezien moeten worden, net zoals dat voor lozingsvergunningen al geldt. De reacties daarop worden nu verwerkt en het voornemen is om later dit jaar het voorstel naar de Raad van State te sturen voor advies en daarna naar de Kamer te sturen voor behandeling. In een wijzigings-AMvB zal een nadere uitwerking volgen, waarin onder meer de termijn voor het toetsen van vergunningen wordt ingevuld, alsook aanvullende regels voor onttrekkingen worden opgenomen. Ter invulling van de motie van het lid Goudzwaard wordt in de besluitvorming in aanloop naar die AMvB nadrukkelijk ook de optie meegenomen om lozings- en onttrekkings-vergunningen voor onbepaalde tijd te blijven verlenen.[12] Na consultatie en verwerking van de zienswijzen zal deze wijzigings-AMvB vervolgens bij de Kamer worden voorgehangen. Bij de invulling van deze keuzeruimte en hoe ‘regelmatig’ vergunningen worden bezien, zullen we in lijn met het coalitieakkoord ook oog blijven houden voor de concurrentiepositie van Nederland.

Structured dialogue met de Europese Commissie
De Europese Commissie is in overleg met alle lidstaten, over het verbeteren van de uitvoering van de KRW.[13] Inmiddels is dit traject met Duitsland[14] en België[15] afgerond. Begin december is een bijeenkomst met Eurocommissaris Roswall en de ministers van IenW en LVVN, met als doel een gezamenlijke verklaring te ondertekenen. IenW grijpt deze gelegenheid aan om het gesprek te voeren over het belang van een gelijk speelveld bij de implementatie van Europese regelgeving.

[11] Kamerstukken 27625, nr. 753

[12] Kamerstukken 27625, nr. 759

[13] Kamerstukken 27625, nr. 740

[14] https://environment.ec.europa.eu/news/roswall-schneider-commit-stronger-eu-water-enforcement-2026-10-05_en

[15] https://environment.ec.europa.eu/news/commission-belgium-commit-stronger-eu-water-laws-implementation-2026-10-19_en

Versimpeling KRW
Er wordt uitwerking gegeven aan de voorgestelde nationale versimpeling van de uitvoering van de KRW, zoals genoemd in de Kamerbrief van 1 juni. Hierbij is bezien waar versimpeling mogelijk is, zonder dat dit afbreuk doet aan de bescherming van de waterkwaliteit en zonder dat dit tot een lastenverzwaring leidt. Mede op basis van bespreking met de waterbeheerders worden, ingaande vanaf de planperiode 2028-2033, de volgende aanpassingen voorgesteld ter versimpeling van de uitvoering van de KRW:

- Schrappen van nationale normen voor stroomgebiedspecifieke stoffen als deze een (nieuwe) Europese norm krijgen;
- Schrappen van nationale stroomgebiedspecifieke stoffen als die langjarig geen normen meer overschrijden.

Het schrappen van nationale normen voor stoffen zorgt daarbij voor een vermindering van de monitorings- en rapportageverplichtingen voor de waterbeheerders. Deze normen blijven wel gehandhaafd als beleidsmatige normen voor vergunningverlening, ter bescherming van de waterkwaliteit.

Er is een nadere analyse uitgevoerd naar het in de brief van 1 juni genoemde idee om het aantal biologische parameters in de rapportage aan de Europese Commissie (EC) te verminderen. Hieruit blijkt dat er al diverse optimalisaties zijn doorgevoerd, waardoor de verdere mogelijkheden om minder te rapporteren (juridisch) zeer beperkt zijn. Ook blijkt uit deze analyse dat andere landen hun rapportage completer hebben gemaakt, mede op aandringen van Nederland, waardoor de verschillen kleiner zijn geworden. Het is hierdoor niet langer opportuun nog naar verdere versimpeling van de rapportage over biologische parameters te streven.

Aanvullend op de voorstellen uit de Kamerbrief van 1 juni, bevat het eerdergenoemde ontwerpwetsvoorstel bevat ook een versimpeling van de KRW-uitvoering naar aanleiding van de KRW-inbreukprocedure. Dit wordt gedaan door beoordelingsregels voor vergunningen deels te centraliseren. Het gaat hierbij om de regels die voorschrijven hoe een vergunningaanvraag op grond van de KRW getoetst moet worden door het bevoegd gezag. Deze regels zijn nu nog apart opgenomen in alle verordeningen van provincies en waterschappen. Met dit voorstel wordt het systeem van KRW-beoordelingsregels verder versimpeld, wordt het beter mogelijk om een gelijk speelveld en beschermingsniveau te hanteren, en zijn in de toekomst minder wijzigingen nodig van wet- en regelgeving (per onderwerp steeds een besparing van minstens 35 regelwijzigingen).[16]

Voortgang actualiseren KRW-relevante lozingsvergunningen
Rijkswaterstaat werkt, zoals beschreven in de Kamerbrief van 19 juni jl., met prioriteit aan het bezien en herzien van lozingsvergunningen van grote industriële bedrijven die het meest direct van invloed zijn op het behalen van de doelen van KRW met als doel om deze uiterlijk eind 2027 te hebben geactualiseerd. Door de extra maatregelen ter versnelling is er een duidelijke stijging in het aantal herziene, actuele vergunningen. Het bezien van de KRW-relevante vergunningen is nu bijna gereed. Per 15 oktober 2026 is het beeld als volgt: van de 211 IPPC-vergunningen zijn er inmiddels 207 (was 195) bezien, waarvan er inmiddels 143 actueel/herzien zijn (was 91). In geen geval was het bij het herzien noodzakelijk om de lozingsvergunning in te trekken. Rijkswaterstaat ligt op koers om de deadline van 22 december 2027 te halen.

[16] Zonder dit voorstel zijn per actualisatie van het KRW-beoordelingskader steeds gelijkluidende aanpassingen nodig van twee instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), van twaalf provinciale omgevingsverordeningen en van 21 waterschaps-verordeningen.

Landbouwgerelateerde onderwerpen
Voor de relevante landbouwgerelateerde onderwerpen wordt verwezen naar de betreffende Kamerbrieven van de minister van LVVN. Het betreft de brieven van de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof, inclusief beekdalen en grondwater-beschermingsgebieden van 26 juni 2026[17] en 3 november 2026[18], het 8e Nitraat Actieprogramma van 22 mei 2026[19] en het Convenant gewasbeschermingsmiddelen van 14 juli 2026[20].

Quickscan riooloverstorten
Om meer inzicht te verkrijgen in de aanpak van (risicovolle) overstorten door gemeenten in samenwerking met waterschappen heeft Stichting RIONED in opdracht van mijn Ministerie een quickscan riooloverstorten uitgevoerd. De quickscan geeft zowel landelijk als lokaal meer inzicht in de problematiek van verontreinigde lozingen uit gemengde rioleringen door overstorten en de mogelijke aanpak hiervan. Uit de quickscan blijkt dat waterschappen en gemeenten de gezamenlijke opgave hebben om meer inzicht te krijgen in overstorten die aantoonbaar waterkwaliteits-, ecologisch of gezondheidsrisico veroorzaken. Het verschilt per waterschap in hoeverre deze overstorten al inzichtelijk zijn. Verder blijkt uit de quickscan dat zodra een overstort aantoonbaar bijdraagt aan lokale problemen, het waterschap doorgaans samen met de gemeente maatregelen bepaalt voor de aanpak van de overstort. De voortgang van maatregelen wordt via periodieke overleggen tussen waterschappen en gemeenten gemonitord. Met het opleveren van het rapport “Quickscan riooloverstorten” wordt invulling gegeven aan de toezegging aan de Kamer[21] voor het uitvoeren van een quickscan om meer inzicht te verkrijgen in de aanpak van (risicovolle) overstorten. Het rapport is gedeeld als bijlage bij deze brief.[22]

Voortgang lopende projecten PAGW Waddengebied
Twee lopende PAGW-projecten in de Wadden hebben een overgang in MIRT-fase doorgemaakt:

- Eemszijlen-Groote polder (2e en 3e tranche);
- Koehool-Lauwersmeer (2e tranche).

Beide projecten gaan van verkenning naar planuitwerking. Voor beide is de voorkeursbeslissing genomen en zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen Rijk en regiopartners. Voor Eemszijlen-Groote Polder is de planuitwerking gestart voor het aanleggen van een estuariene verbinding binnen het lopende gebiedsproces Eemszijlen (nabij Termunterzijl). Bij het lopende HWBP-dijkversterkingsproject die van Koehool tot het Lauwersmeer loopt, start de planuitwerking voor de verbetering van vismigratie bij twee gemalen in de dijk (H.G. Miedema en De Heining).

3. Drinkwater

Toekomstagenda Drinkwater
Zoals aangegeven in de brief van 7 oktober jl. wil het kabinet meer regie nemen om te waarborgen dat ook in de toekomst schoon en voldoende drinkwater in Nederland

[17] Kamerstukken 36800-XI, nr. 87
[18] Kamerstukken 2026Z23902
[19] Kamerstukken 33037, nr. 645
[20] Kamerstukken 27858, nr. 770
[21] Toezeggingsnummer Z202607-068
[22] Zie Bijlage ‘Quickscan riooloverstorten’

beschikbaar zal zijn.[23] Voor de zomer komt de regering daarom met een Toekomstagenda Drinkwater. Daarin worden de hoofdlijnen voor drinkwater die nu worden opgenomen in het Nationaal Water Programma 2028 - 2033 (NWP) verder uitgewerkt. De inhoud van deze agenda zal worden gestructureerd langs vijf sporen:

1. Voldoende drinkwater;
2. Goede kwaliteit drinkwater;
3. Bewust en zuinig drinkwatergebruik;
4. Toekomstbestendige drinkwatersector;
5. (Inter)nationale wet- en regelgeving drinkwater.

Met de Toekomstagenda Drinkwater wordt invulling gegeven aan de motie van de leden Bromet en Boelsma-Hoekstra[24] waarin gevraagd wordt om een nationale drinkwaterstrategie.

PFAS in drinkwater
Zoals toegezegd aan het lid Bromet wordt de Kamer hierbij geïnformeerd over de gesprekken die IenW voert met de drinkwaterbedrijven over de zorgen over PFAS.[25] Met de drinkwaterbedrijven is zeer frequent contact over de aanwezigheid van PFAS in de bronnen die zij gebruiken voor de productie van drinkwater en de inspanningen die zij doen om deze stoffen uit het drinkwater te halen. Deze gesprekken vinden op diverse manieren plaats, onder andere in het kader van specifieke trajecten zoals de totstandkoming van het Convenant Gewasbeschermingsmiddelen. Jaarlijks vindt ook een gesprek op directieniveau plaats over de ontwikkelingen op het gebied van PFAS. Daarin komen de specifieke zorgen, knelpunten en lopende ontwikkelingen aan de orde. Het gaat dan over de PFAS die aangetroffen worden in het ingenomen ruwe water en de mate waarin het met de beschikbare installaties wel en niet lukt om de concentraties te reduceren. Ook worden aanpalende thema's zoals de invloed van klimaatverandering op de aangetroffen PFAS concentraties in grond- en oppervlaktewater en de wijze waarop de drinkwatersector innovatieve zuiveringstechnieken beoordeelt op implementatiegereedheid besproken.

Risicogestuurde metingen legionella in leidingwater
In 2021 is de Kamer geïnformeerd over een evaluatierapport over de regelgeving rondom legionellapreventie in leidingwater. Hierbij heeft mijn voorganger aangegeven de aanbeveling om de metingen toe te spitsen op de aanwezigheid van Legionella pneumophila, voor de volksgezondheid veruit gevaarlijkste legionellasoort, over te nemen.[26] Hiervoor wordt de meetmethode aangepast zodat alleen op de aanwezigheid van Legionella pneumophila wordt gemonitord. Deze risicogestuurde metingen worden opgenomen in de Regeling 'legionellapreventie in drinkwater en warm tapwater' (onderdeel van de Drinkwaterwet) waarvan binnen enkele weken de internetconsultatie start. Alleen voor ziekenhuizen en zelfstandige behandelcentra met overnachting blijft de verplichting gelden om het water op alle kweekbare legionellabacteriën te blijven monitoren. Dit met het oog op de gezondheidstoestand van de daar verblijvende personen. Deze aanpak wordt ondersteund door het RIVM. Zowel bij de uitvoering van het evaluatie-onderzoek als de wijziging van regelgeving is een breed samengestelde

[23] Kamerstukken 2026D49131
[24] Kamerstukken 27625, nr. 750
[25] Toezeggingsnummer 202610-103
[26] Kamerstukken 26442, nr. 60

klankbordgroep betrokken, waaronder Water Alliance. Hiermee wordt voldaan aan de toezegging aan het lid Van Brenk.[27]

Drinkwater in Europees verband
Nederland behoort tot de Europese kopgroep op het gebied van de drinkwatervoorziening. Dit wordt bevestigd door het recente rapport *Europe's Water in Figures 2026* van de Europese koepelorganisatie voor drinkwater en afvalwater EurEau.[28] Uit het rapport blijkt dat ons land internationaal sterk presteert met een aansluitingsgraad van 100% (tegenover een Europees gemiddelde van 97%), een zeer hoge leveringszekerheid en kwalitatief hoogwaardig drinkwater. Een uniek kenmerk van het Nederlandse systeem is daarbij dat ons drinkwater niet preventief gedesinfecteerd hoeft te worden met chloor. Dankzij de microbiologische veiligheid van de bronnen, zuiveringstechnieken en het distributienetwerk kennen we in Nederland hierdoor geen risico's op de vorming van schadelijke desinfectiebijproducten. Ook op het gebied van lekverliezen presteert de Nederlandse drinkwatersector goed. Met een laag lekverlies van circa 5,5% doet Nederland het significant beter dan het Europese gemiddelde van 23%. Conform de toezegging aan leden Schutz en Goudzwaard[29] ga ik in de Toekomstagenda Drinkwater in op innovatie mogelijkheden om deze lekverliezen nog verder te verkleinen.

Hoewel Nederland het in Europa dus goed doet, is het van groot belang om te blijven zorgen voor een duurzame balans in vraag en aanbod van drinkwater van een goede kwaliteit en een toekomstbestendige drinkwatersector. Zoals eerder in deze brief aangegeven gaan we dat doen met de Toekomstagenda Drinkwater. De toenemende vraag naar drinkwater en het afnemende aanbod van geschikte bronnen voor de productie van drinkwater maken duidelijk dat deze balans onder druk staat.

Grondwater voor drinkwater
Bijna 70% van ons drinkwater wordt gemaakt van grondwater. Als gevolg van klimaatverandering, bevolkingsgroei en industrialisering neemt de vraag naar grondwater toe en het aanbod af. Dit zet de grondwatervoorraad onder druk. Deze droge zomer zagen we sterk dalende grondwaterstanden met negatieve gevolgen voor natuur, landbouw en industrie. Het herstel daarvan kan nog maanden duren. Met instrumenten zoals grondwateronttrekkingsplafonds hebben we in de toekomst meer sturing op de voorraad. Met de aanwijzing van de nationale grondwaterreserves in het programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (BOG) en met een goede bescherming van de grondwatervoorraden (NWP 2028-2033) zorgen we voor voldoende en schoon grondwater voor drinkwater. Voor het programma BOG en het NWP 2028-2033 wordt een gezamenlijke uitvoeringsagenda opgesteld waarin onder meer de instrumenten voor grondwaterbeheer worden uitgewerkt.

4. Klimaatplannen Caribisch Nederland

De klimaatplannen opgesteld door Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) zijn vastgesteld door de bestuurscolleges van de openbare lichamen. Deze plannen zijn als bijlages gevoegd bij deze brief.[30] Deze klimaatplannen zijn een opvolging van de kabinetsreactie

[27] Toezeggingsnummer 202610-120

[28] Bron EurEau rapport: https://eureau.org/wp-content/uploads/2026/06/FINAL_Europes-Water-in-Figures-Report-2026.pdf

[29] Toezeggingsnummer 202607-72

[30] Zie bijlages 'Klimaatplan Bonaire', 'Klimaatplan Sint Eustatius', 'Klimaatplan Saba'

op het advies 'Het is nooit te laat'[31] en zijn mede tot stand gekomen met steun van de ministeries van IenW, EZK en BZK. De openbare lichamen van Sint Eustatius en Saba hebben de plannen zelf laten opstellen met behulp van extern advies. Het openbaar lichaam Bonaire heeft de Klimaattafel Bonaire, onder leiding van onafhanklijke voorzitter dhr. Nolly Oleana, opdracht gegeven om een klimaatplan op te stellen. De eilandelijke klimaatplannen zijn vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid geschreven - met een uitgebreid participatietraject - en bevatten een visie op de eigen ambitie en plannen met betrekking tot klimaatgerelateerde uitdagingen. De Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) die naar verwachting eind dit jaar door het Kabinet wordt vastgesteld, vormt de meerjarige Rijksstrategie voor klimaatadaptatie. Deze eilandelijke plannen worden binnen dat kader beschouwd en in die zin vullen de documenten elkaar aan.

In de eilandelijke klimaatplannen wordt uitgebreid stilgestaan bij de verwachte effecten van klimaatverandering op de BES eilanden en welke maatregelen getroffen kunnen worden om de weerbaarheid te vergroten. Op alle drie de eilanden spelen in meer of mindere mate thema's als droogte, regenwaterbeheer, zeespiegelstijging en de toenemende hitte. In de komende periode wordt er met ondersteuning vanuit IenW gewerkt om deze klimaatplannen richting uitvoering te brengen. Zo zal Saba een regenwaterbeheersplan opstellen voor een van haar voornaamste stroomgebieden om uiteindelijk maatregelen te kunnen nemen om het afstromend regenwater te remmen en vast te houden waar mogelijk. Dit zal op termijn ook bijdragen aan het verminderen van erosie, een van de doelen uit het Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland (NMBP). Op Sint Eustatius wordt gewerkt aan een masterplan voor Lower Town, een kwetsbaar gebied waar erosie en zeespiegelstijging de verschillende functies van nutsvoorzieningen, cultureel erfgoed en het havengebied kunnen aantasten. Bonaire gaat in de komende periode toewerken naar een klimaat-uitvoeringsagenda om zo een prioritering aan te brengen aan de maatregelen in haar klimaatplan. De Kamer wordt in de volgende verzamelbrief water geïnformeerd over de voortgang.

5. Overig

Brand zonnepark Noordzee

Conform de toezegging aan het lid Wiersma[32], worden de aanbevelingen van het door Rijkwaterstaat uitgevoerde onderzoek met betrekking tot de branden op zonnepark HNA7 gelegen in windpark Hollandse Kust (Noord) met de Kamer gedeeld. In augustus en september van 2025 hebben meerdere thermische incidenten plaatsgevonden en is een klein deel van de totale installatie beschadigd. Rijkswaterstaat (RWS) en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) hebben inspecties uitgevoerd nadat de installatie aan land is gesleept. Hierbij is gebleken dat de primaire oorzaak van de brandincidenten in de toegepaste connectorbatch ligt. Rijkswaterstaat heeft een intrekkingsbesluit[33] genomen voor de vergunning voor het drijvende zonnepark op verzoek van de vergunninghouder. Het door de exploitant uitgevoerde onderzoek is bestudeerd en samen met de inspectieresultaten zijn een aantal aanbevelingen opgesteld voor eventuele toekomstige aanvragen voor offshore drijvende zonneparken.

Bedrijfsgevoelige informatie uit dit onderzoek kan niet worden gedeeld, de aanbevelingen voortvloeiend uit het onderzoek wel en deze luiden als volgt:

- Systeem integrale beoordeling van de installatie

[31] Kamerstukken II 2023-2024, 32 813, nr. 1312.

[32] Toezeggingsnummer 202610-131

[33] RWS-2026/22868 I

Uit het onderzoek komt naar voren dat het volledige systeem in de uiteindelijke offshore configuratie in samenhang moet worden beschouwd, inclusief constructie, bekabeling, connectoren, monitoring, beveiligingen en operationele omstandigheden op zee. Het onderzoek laat zien dat testen in haven, laboratorium of modelopstellingen op zichzelf niet altijd voldoende zijn om het gedrag onder werkelijke offshore omstandigheden volledig te voorspellen. Daarbij is relevant dat testen zoveel mogelijk aansluiten bij de definitieve configuratie en de omstandigheden op locatie. De geschiktheid van connectoren, kabelovergangen en overige DC-componenten bij langdurige blootstelling aan zout, vocht, UV, beweging, torsie, impact en vermoeiing onder offshore omstandigheden dient door de initiatiefnemer expliciet aandacht te krijgen.

- Spanningsloos maken, monitoring en alarmering
  Een belangrijk aandachtspunt is in hoeverre het systeem bij storingen, verlies van communicatie of uitval van delen van het elektrische systeem op een beheerste en veilige wijze spanningsloos kan worden gemaakt. Het onderzoek laat zien dat een robuust en volledig actief monitorings- en besturingssysteem van groot belang is, met duidelijke alarmdrempels, opvolgprocedures en voldoende traceerbaarheid van relevante parameters. Bij innovatieve installaties vraagt een gefaseerde ingebruikname, waarin delen van het uiteindelijke systeem nog niet volledig gereed of gevalideerd zijn, maar waarin wel al sprake is van operationele belasting of elektrische spanning, ook om expliciete aandacht.
- Materiaalverlies en herstelbaarheid
  Het onderzoek laat zien dat in ontwerp en uitvoering aandacht nodig is voor het voorkomen van losraken, fragmentatie en verspreiding van onderdelen. Dit is mede met het oog op herstelbaarheid, bergbaarheid en mogelijke milieueffecten bij incidenten. Het onderzoek benadrukt het belang van aandacht voor branduitbreiding, rookontwikkeling, materiaalgedrag bij verhitting en het beperken van escalatie. Daarbij zijn compartimentering, materiaalkeuze en de positionering van kritieke componenten relevante aandachtspunten voor brandveiligheid.
- Gefaseerde opschaling
  Tot slot volgt uit het onderzoek dat bij verdere ontwikkeling van offshore drijvende zonneparken een stapsgewijze opschaling relevant is. Hierbij moeten leerervaringen uit eerdere fasen aantoonbaar worden verwerkt in ontwerp, testen, monitoring en operationele beheersmaatregelen.

De aanbevelingen uit dit onderzoek dienen door initiatiefnemers te worden meegenomen. Rijkswaterstaat zal bij eventuele toekomstige vergunningaanvragen voor drijvende zonneparken toetsen of deze aanbevelingen ook zijn meegenomen en zo nodig worden vergunningsvoorschriften hierop aanscherpt. Momenteel lopen er geen vergunningaanvragen voor drijvende zonneparken op de Noordzee.

Vervolgtraject ontwikkeling stelsel waterschapsbelastingen
In de Verzamelbrief Water die voorafgaand het Wetgevingsoverleg Water (WGO Water) van 2 februari 2026 is verstuurd, is toegezegd dat de Kamer in het najaar zou worden geïnformeerd over de onderzoeksresultaten en de vervolgstappen voor het vervolgtraject voor de ontwikkeling van het stelsel van waterschapsbelastingen.[34] Het onderzoek bevindt zich weliswaar in de afrondende fase, maar de afronding van het

[34] Kamerstukken 27 625, Nr. 735

onderzoek vergt meer tijd. Het definitieve rapport was daardoor nog niet gereed op het moment dat deze brief werd verzonden. De Kamer wordt nu alsnog geïnformeerd over de onderzoeksresultaten en vervolgstappen in het voorjaar van 2027.

Kabinetsreactie Deltaprogramma 2027
De Kamer heeft gevraagd om voorafgaand aan het Wetgevingsoverleg Water een kabinetsreactie te ontvangen op het onderzoek van de deltacommissaris naar de houdbaarheid van de Nederlandse wateraanpak.[35] Voor de gevraagde reactie wordt de commissie verwezen naar de kabinetsreactie op het Deltaprogramma 2027.[36] Met die brief informeert het kabinet, conform artikel 4.9 lid 7 van de Waterwet, de Eerste en Tweede Kamer over hoe het kabinet rekening houdt met de adviezen van de deltacommissaris. Ook is het 'Eindrapport Tweede Herijking' betrokken bij de kabinetsreactie.

De beleidsdoorwerking van het Deltaprogramma 2027, de adviezen van de deltacommissaris en de complexe opgaven voor het waterbeleid vindt voor een belangrijk deel plaats binnen bestaande trajecten, waaronder het Nationaal Waterprogramma 2028–2033.

Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS)
De Kamer heeft verzocht te reageren op het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) op het milieueffectrapport dat is gemaakt voor de Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS).[37] De reactie op het advies van de Commissie mer is onderdeel van de reactienota. Deze wordt met de aanbiedingsbrief van de NAS aangeboden aan de Kamer. De NAS wordt naar verwachting eind 2026 vastgesteld.

Internationale samenwerking
Ons nationale waterbeheer heeft een duidelijke internationale dimensie. Internationale watersamenwerking – in stroomgebieden, in de EU, in de Caraïben en mondiaal – is daarom van nationaal belang. Onze sterke watersector en internationaal erkende kennispositie vormen niet alleen de basis voor ons nationale beleid, maar zijn ook een belangrijke bron van economische kracht die internationale deuren opent, ook op andere dossiers. In december neem ik daarom deel aan de 2026 VN waterconferentie in de Verenigde Arabische Emiraten. De Kamer wordt binnenkort geïnformeerd over onze inzet bij die conferentie.

Ter afsluiting
De diversiteit aan onderwerpen in deze brief geeft de complexiteit van de wateropgave weer. De realiteit van het veranderende klimaat dwingt ons tot het maken van belangrijke keuzes in ons waterbeleid. Met het NWP 2028-2033 leggen we de keuzes van het Rijk voor de komende planperiode vast en zet de koers uit voor de langere termijn.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

[35] Kenmerk: 2026Z18169/2026D42114

[36] Kamerstukken 37020-J, nr. 4

[37] Kenmerk: 2026Z20051/2026D51454

Vincent Karremans

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/224415